

BEDRE BRUK AV FISKE- RESSURSENE I REGULERTE VASSDRAG I OPPLAND

Fangstregistreringer i Vinsteren

Vinsteren (innsjønr. 145, 1031,5 m o.h., 2800 ha) ligger i Vinstravassdraget i kommunene Vang og Øystre Slidre. Konesjon for reguleringen av Vinsteren ble gitt i 1950 og innsjøen er regulert 4 m. Ørret var eneste fiskeart inntil 1980-tallet da ørekyte ble introdusert. Fiskerne har gått over fra å bruke 35 mm på 80- og 90 tallet, til å bruke 39 mm ifra år 2000. Fisket i det meste av Vinsteren administreres av Øystre Slidre fjellstyre.

Det første utsettingspålegget kom i 1962 og var på 30 000 ensomrig ørret. I 1970 ble utsettingspålegget økt til 38 000 ensomrig ørret og i perioden 1985-1997 er det satt 38 000-52 500 ensomrig ørret. Det har ikke vært satt ut fisk i Vinsteren siden 1997.

Hesthagen og Gran (1997) oppsummerte fangstregistreringene for perioden 1979-1993 og evaluerer ørretutsettingene: Det har vært meget lav fangst pr innsats i Vinsteren, men ørreten er av god kvalitet. Fangst pr. innsats er økende i perioden (fig 1). Med bakgrunn i at fiskeutsettingene ikke gav tilfredsstillende resultat gjennomførte Hesthagen og Johnsen (2006), en undersøkelse i 2005, hvor det ble konkludert med at det var relativt bra med ørret i de mindre lengdeklassene, men at bestanden av ørret > 20 cm var tynn, vokste godt og var av god kvalitet. Det ble derfor anbefalt en utsetting av 10 000 toårige ørret for å unngå å øke konkurranseforholdene for liten ørret og om mulig øke avkastningen i fisket. Med bakgrunn i disse anbefalingene ble det gitt ett pålegg på 10 000 ettårig ørret og 5 000 toårige ørret (dette ble effektivert fra og med 2009/2010). Fram til 2000 var 35 mm minste tillatte maskevidde på settegarn. Fra 2001 og fram til 2004 var det en gradvis omlegging fra 35 til 39 mm. I tillegg ble det innført krav om at garna skal ses over hver dag (tidligere var kravet annenhver dag).

Resultater

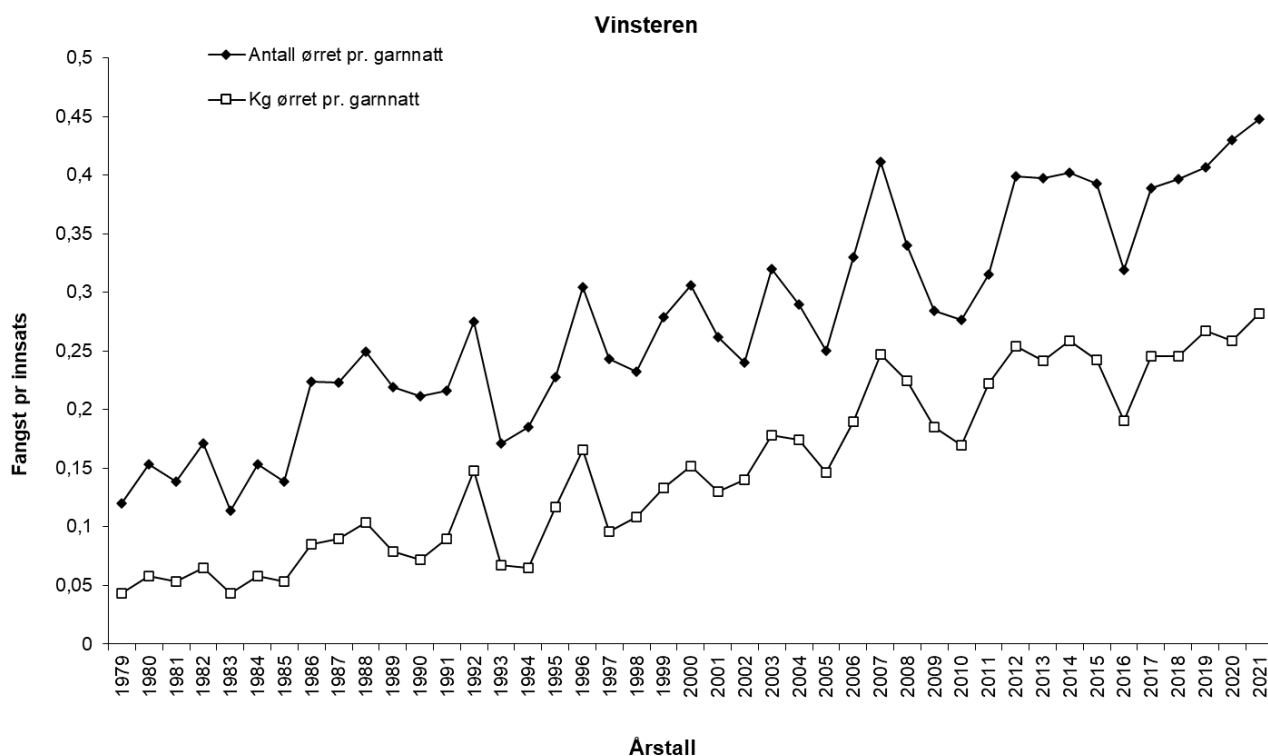
Fangstregistreringer har pågått i perioden 1979-2021 (tab 1). I disse årene har 19-48 rapportører deltatt årlig ved registreringen med en fangstinnsats som har variert fra 4267-37 605 garnnetter, totalt 599 160 garnnetter. Gjennomsnittsvekta på ørreten har ligget rundt 526 gram, og årlig gjennomsnittsvekt har variert fra 380-705 gram. Gjennomsnittsvekta har en økende tendens og har nesten doblet seg i løpet av perioden.

Tabell 1 Antall rapportører, fangsttynnsats, gjennomsnittsvekt og mest brukte maskevidde for garnfisket i Vinsteren i perioden 1979-2021. (* = gjennomsnitt av årsverdier).

Fangstår	Rapportører	Fangsttynnsats	Gjennomsnittsvekt (g)	Maskevidde (mm)
1979	34	37605	380	35
1980	28	21000	380	35
1981	22	14811	380	35
1982	22	16398	380	35
1983	32	28281	380	35
1984	35	25035	380	35
1985	44	30655	380	35
1986	28	9292	380	35
1987	31	16468	405	35
1988	32	15359	419	35
1989	39	19894	386	35
1990	48	29569	406	35
1991	35	18687	462	35
1992	30	18170	470	35
1993	33	20102	521	35
1994	28	16541	542	35
1995	29	19286	544	35
1996	31	17292	546	35
1997	31	16680	522	35
1998	33	11208	514	35
1999	34	13913	478	35
2000	38	15764	498	35
2001	48	16930	495	35/39
2002	45	14042	582	35/39
2003	37	10435	557	35/39
2004	37	13221	600	35/39
2005	35	9601	583	39
2006	37	9511	584	39
2007	38	8763	601	39
2008	35	9568	661	39
2009	37	8956	653	39
2010	35	7385	613	39
2011	33	8425	705	39
2012	29	5098	638	39
2013	32	5576	609	39
2014	29	5406	643	-
2015	27	4773	618	-
2016	31	6413	595	-
2017	29	5350	631	-
2018	25	4267	619	-
2019	25	4318	658	-
2020	23	5593	601	-
2021	20	3519	629	-

Total	1404	599 160	526*	35
--------------	-------------	----------------	-------------	-----------

Fangst pr innsats ligger for hele perioden rundt 0,28 aure og 0,15 kg pr garnnatt (fig 1). Antall og kg pr garnnatt har henholdsvis variert mellom 0,11-0,45 og 0,04-0,28 i perioden 1979-2021. Fangst pr innsats er økende i hele perioden og toppnoteringen er om lag tre ganger større enn bunnoteringen.

Figur 1 Fangst pr garnnatt for aure fanget ved garnfiske i Vinsteren for perioden 1979-2021.

Vurdering

Kraftige endringer i fangstinnsetts kan være en avgjørende årsak til økningen i fangst per innsats. Fangstinnsettsen i Vinsteren var tidligere svært høy, og preget nok bestanden sterkt. Det er gjort endringer i fiskereglene, noe som også kan ha betydning for utviklingen. Datamaterialet omfatter mange fiskere og en meget stor innsats over år. Dette sannsynliggjør at det er reelle tidsendringer datamaterialet synliggjør. Fangstresultatet ved garnfisket i Vinsteren ligger i perioden 1979-2021 på et moderat nivå. Fangstmengden er lav, men kvaliteten er meget god. Utviklingen i perioden har vært meget positiv. Både fangst pr innsats,

kvalitet og størrelse har vært økende, og vi ser en jevn økning de siste fem årene. Dette skyldes hovedsakelig bedre vekst på auren på 1990-tallet og at mange etter hvert går over til 39 mm garn. Da det siden 2008/2009 har vært gjort forsøk med utsetting av både 1-årig og 2-årig aure, er det viktig at fangstregistreringene fortsetter. Fangstregistreringene vil kunne gi verdifull informasjon om endringer i fangstmengde og avkastning over tid. Det ble bl.a. gjennomført et prøvofiske i Vinsteren i 2013 (Thomassen m.fl. 2014). Et viktig funn ved denne undersøkelsen var at utsetting av 2-årig fisk gir vesentlig bedre tilslag enn utsetting av 1-årig fisk. Med bakgrunn i denne undersøkelsen ble det sendt ut varsel om endring i pålegget til 10 000 2-årige settefisk.

Litteratur

- Aass, P. 1969.** Crustacea especially *Lepidurus arcticus* Pallus, as brown trout food in Norwegian mountains reservoirs. Rep. Inst. Fresh. Res. Drottningholm 49:183-201.
- Eriksen, H. & Hegge, O. 1992.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1991. FMO rapport 13.
- Eriksen, H. & Hegge, O. 1993.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1992. FMO rapport 5.
- Eriksen, H. & Hegge, O. 1994.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1993. FMO rapport 10.
- Eriksen, H. & Hegge, O. 1995.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1994. FMO rapport 10.
- Eriksen, H., Lindås, O. R., Hegge, O. & Jensen, P. E. 1996.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1995. FMOP rapport 6.
- Hegge, O., Eriksen, H., & Skurdal, J. 1991.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1991. FMO rapport 9.
- Hegge, O. & Skurdal, J. 1990.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1989. FMO rapport 7.
- Hethagen, T., Johnsen, S. & Gran, R. 2010.** Effect of supplementary stocking of juvenile brown trout, *Salmo trutta*, on yield in a Norwegian mountain reservoir. Fisheries management and Ecology 17; 186-191.
- Hesthagen, T. og R. Gran 1997.** Effekten av aureutsetninger i Vinsteren-magasinet, Oppland fylke. – NINA Oppdragsmelding 477.
- Hesthagen, T. og Johnsen, S. 2006.** Avkastnings- og bestandsforhold hos aure i Vinsteren. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 1/06 25 s.
- Hesthagen, T., Saksgård, R. og O. Hegge 1997.** Habitatbruk hos stedegen og fremmed aure i reguleringsmagasiner. NINA Temahefte 6 s. 29-32.
- Hegge, O. & Skurdal, J. 1990.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland- Fagrapport 1989. FMO rapport 7
- Huitfeldt-Kaas, H. 1927.** Studier over aldersforhold og veksttyper hos norske ferskvannsfisker. Nationaltrykkeriet, Christiania 1927.
- Saksgård, R. og T. Hesthagen 1997.** Næringsdyr, fisk og fiskeutsetninger i reguleringsmagasiner. NINA Temahefte 6 s. 25-28.
- Thomassen, G., Norum, I. & Linløkken, A. 2014.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland – Fagrapport 2013. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. nr. 4/14, 93 s.